

בלגיה – סקירה כלכלית

מעודכן: מאי 2016

הנספחות המסחרית למוסדות האיחוד האירופי, בלגיה ולוקסמבורג
שגרירות ישראל בבריסל

פרטי התקשרות:

+32-2-373-55-34\5

Brussels@israeltrade.gov.il

בלגיה – כללי

עיר הבירה	בריסל
אוכלוסייה	11, 366, 476
אוכלוסיית בלגיה ביחס לאוכלוסייה הכוללת באיחוד האירופי	2.2%
שטח	30.519 קמ"ר
אזור זמן	GMT +1
שפות רשמיות ואזורים	<u>פלנדריה</u> (58% מהאוכלוסייה) – <u>פלמית</u> (הולנדית) <u>וולוניה</u> (32% מהאוכלוסייה) – <u>צרפתית</u> (כולל אזור קטן דובר גרמנית) בריסל (10% מהאוכלוסייה) – 20% פלמית + 80% צרפתית
דתות	קתולים- 75%, אגנוסטים – 23%, אחר – 2%
משטר	מונרכיה קונסטיטוציונית פרלמנטרית פדרלית
מבנה המדינה	- <u>מלך</u> : King Philippe משנת 2013 - <u>ראש הממשלה</u> : Charles Michel משנת 2014
צורת שלטון	השלטון המרכזי – פדראלי אחראי על מדיניות החוץ והביטחון, מדיניות התקציב, מיסוי וביטוח סוציאלי, בריאות, אכיפת חוקים ומשפט. האזורים : פלנדריה, וולוניה, בריסל. תחומים הנמצאים תחת סמכויות האזור הם: כלכלה, תעסוקה, חקלאות, מדיניות מים, עבודות ציבוריות, תחבורה (מלבד הרכבות), אנרגיה, סביבה, הגנת הטבע, סחר חוץ. אזורים אחראיים גם על מחקר מדעי ויחסי חוץ בכל התחומים תחת אחריותם.
בחירות	הבחירות הפדרליות האחרונות היו במאי 2014. המפלגה שזכתה במירב קולות הינה מפלגת (N-VA New Flemish Alliance), מפלגת ימין-מרכז שתומכת בלאומיות פלמית, ולאחריה ה-PS (Socialist Party), מפלגה ליברלית מכיוון השמאל, דוברת צרפתית. הבחירות הפדרליות הבאות אמורות להיערך ב- 2019.
חברה באיחוד האירופי מתאריך	01.01.1958 (חברה באזור שנגן מאז מרץ 1995)

בלגיה – נתונים כלכליים¹

תמ"ג	על פי נתוני הבנק העולמי, התמ"ג של בלגיה עמד ב-2014 על 531.5 ביליון דולר.
שיעור צמיחה ריאלי	ב-2014 ו-2015 שיעור הצמיחה היה 1.3%, ועל פי התחזיות הוא ימשיך ב-2016, ואמור לעלות ל-1.7% ב-2017.
אחוז אבטלה	ב-2015 אחוז האבטלה היה 8.3% והוא צפוי לרדת ל-7.4% ב-2017.
חוב ציבורי	ב-2015 וב-2016 החוב הציבורי צפוי להישאר כ-107% מהתמ"ג.
מטבע	יורו (בלגיה חברה ביורו מאז 01.01.1999)

מיקום של בלגיה בדירוג ה- WEF

[בדירוג התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי לשנים 2014-2015](#) בלגיה ממוקמת במקום ה-18 (בדו"ח של שנת 2013-2014 היתה בלגיה במקום ה-17).

על אף הנפילה של בלגיה במקום אחד מהדו"ח הקודם, הדו"ח ה"ל טוען שהמדינה שיפרה מעט את מדד התחרותיות שלה הודות לביצועים מאקרו-כלכליים טובים יותר עם גירעון ציבורי נמוך יותר, שנשאר מתחת ל-3% מהתמ"ג. בנוסף, בלגיה מחזיקה מערכת חינוך והכשרה טובה, במיוחד במתמטיקה ובמדע, ובתי ספר מצוינים לניהול. המדינה נהנית מרמה גבוהה של אימוץ טכנולוגי ומעסקים חדשניים ומתוחכמים, שמבצעים פעולות בשוק המאופיין בתחרות גבוהה והמאפשר יצירת עסקים. למרות החוזקות הללו, עדיין נשארות מספר נקודות חולשה: אי היעילות של הממשלה הבלגית, עול רגולטורי, מערכת מיסים מעוותת אשר מפחיתה את התמריצים לעבוד, והחוב הציבורי של המדינה – אשר קרוב ל-100% מהתמ"ג.

דירוג במדד השחיתות

בלגיה ממוקמת במקום ה-15 בדירוג השיחיות (corruption perception index) של [Transparency International](#) לשנת 2015. (יחסית לשנים קודמות, 2013-2014, נראה כי בלגיה "השתפרה" ב-2015 ונהייתה מעט פחות-מושחתת מבעבר).

תמ"ג

בלגיה ממוקמת במקום ה-18 בעולם ברמת התמ"ג לנפש [נכון ל-2014 על פי נתוני הבנק העולמי](#). התמ"ג של בלגיה בשנה זו היה 531.5 ביליון דולר².

¹ על פי דו"ח מדינה על בלגיה מטעם הנציבות האירופית:

http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_belgium_en.pdf

² על פי נתוני הבנק העולמי : <http://data.worldbank.org/country/belgium>

מבחינת סקטורים, הכלכלה הבלגית נהפכה לכלכה המתרכזת בשירותים, כאשר סקטור השירותים גורם לצמיחה כלכלית. סקטורי השירותים מייצגים כ- 77% מסך הפעילות הכלכלית, מול 17% תעשייה, ו- 6% לענף הבנייה.

מצב כלכלי בבלגיה

הסקטורים החשובים ביותר בכלכלת בלגיה ב-2014 היו המנהל הציבורי, ביטחון, חינוך, פעילויות בריאות האדם ועבודה סוציאלית (22.7%), מסחר סיטונאי וקמעוני, תחבורה, שירותי אירוח ומזון (19.8%) ותעשייה (16.8%)³.

כלכלת בלגיה מאוד מפותחת והיסטורית נשענת על מסחר בינ"ל. בלגיה מייבאת מוצרים בסיסיים או מוצרי ביניים, מייצאת אותם כמוצרים מוגמרים או חצי-מוגמרים, לאחר תהליך עיבוד בעל ערך מוסף. ארצות רבות רואות בבלגיה מיקום מעולה למעבר סחורות ולמרכזי הפצה בדרך לשאר השווקים באירופה, ואף כמרכז ייצור. בלגיה מציעה תשתית מצינית בתחומי התחבורה והתקשורת, כח אדם מיומן הדובר שפות רבות וכלכלה פתוחה.

לאחר מספר שנים של צמיחה כלכלית, חוותה הכלכלה הבלגית טלטלה כבדה בעקבות המשברים הכלכליים ב-2008 וב-2012.

הבעיות המבניות של בלגיה: אי יצירת מקומות עבודה חדשים, אזורים בהם יש אבטלה מזה מספר דורות (בעיקר באזור הוולוני), מיסוי גבוה ושוק עבודה בלתי גמיש הנשלט על ידי חוקי עבודה נוקשים ורמת שכר מהגבוהות באירופה. בנוסף לכך, התלות בחברות בינ"ל המעסיקות בבלגיה עובדים רבים הובילה לתלות בהחלטות של חברות אלו לגבי עתיד התעסוקה במדינה.

מדיניות הממשלה סביב המשבר הכלכלי של 2012

הממשלה בבלגיה נאלצה להיענות ללחץ האירופי וללחץ השווקים הפיננסיים הבינלאומיים לאחר הורדת דיאוג האשראי שלה, והחליטה להפחית את הגירעון התקציבי של שנת 2012 ל - 2.8% מהתמ"ג. (על פי דו"ח-מדינה של הנציבות האירופית, הגירעון התקציבי של בלגיה ירד ל - 2.4% מהתמ"ג ב-2016). לשם כך, הממשלה הסכימה על קיצוץ בתקציב של כ- 11.3 מיליארד אירו (בהתבסס על נייר תוכנית היציבות שחברה ע"י High Council of Finance במרץ 2011).

תכנית קיצוץ הגירעון התקציבי כוללת שינויים ע"י העלאת מיסוי חברות, מיסוי הפרט, ומיסים לא ישירים נוספים. להלן השינויים הרלוונטיים ביותר (הקשורים למיסוי חברות):

- רווח הון ממכירת מניות

פטור של 100% על רווח הון על מניות יינתן רק בתנאי שחברה מחזיקה במניות אלו יותר משנה

³ על פי אתר האיחוד האירופי, במחלקת המדינות החברות, העמוד של בלגיה: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/belgium/index_en.htm

- אחת. אם התנאי הזה לא יכובד, אזי יוטל על חברה מס של 25% מרווח הון על מניות. הכנסות הצפויות מהטלת מס זה נאמדות ב-150 מיליון יורו.
- העלאת שיעורי ניכוי מס במקור עלייה של שיעור מס במקור עבור דיבידנדים מ – 15% ל – 25% ועבור ריבית מ – 15% ל – 21%.
 - הכרח ניכוי ריבית נומינלית שיעור ניכוי ריבית נומינלית ירד מ – 6.5% ל – 3% עבור חברות גדולות, ומ- 7% ל – 3.5% עבור עסקים קטנים ובינוניים.
 - הכנסות הצפויות מהטלת מיסים נאמדות בסך של כ- 1.5 מיליארד יורו. הכרה בהיוון מצומצם (*thin capitalization*) יוכרו הוצאות על ריבית בגין הלוואות על סך 500% מסך ההון בחברה. כל ריבית הנובעת מהלוואה מעבר לסכום זה לא תוכר כהוצאה עסקית.
 - הכנסות הצפויות מהטלת מס זה נאמדות בסך של כ- 100 מיליון יורו. בנוסף, על מנת להבטיח את האטרקטיביות של בלגיה כמיקום טוב למחקר ופיתוח, הממשלה מאשרת המשך (ככל האפשר מבחינה תקציבית) והרחבה של תמריצי מס למו"פ.

סחר החוץ של בלגיה

שותפות הייצוא העיקריות של בלגיה הינן גרמניה, צרפת והולנד, כאשר שותפות הייבוא העיקריות שלה הינן הולנד, גרמניה וצרפת.⁴

הייבוא העולמי של בלגיה (סחורות ושירותים) עמד ב-2014 על כ- 435.9 מיליארד דולרים, כאשר הייצוא העולמי של בלגיה (סחורות ושירותים) ב-2014 היה בהיקף של כ- 445.9 מיליארד דולרים.⁵

יחסי הסחר בין בלגיה לישראל

לבלגיה ולישראל הסכם סחר חופשי במסגרת יחסיה של ישראל עם האיחוד האירופי.

⁴ על פי אתר האיחוד האירופי, במחלקת המדינות החברות, העמוד של בלגיה: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/belgium/index_en.htm

⁵ על פי נתוני דו"ח מדינה של מנהל סחר חוץ, כלומר על פי אתר הבנק העולמי: http://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.CD?order=wbapi_data_value_2014+wbapi_data_value_last&sort=asc, http://data.worldbank.org/indicator/NE.IMP.GNFS.CD?order=wbapi_data_value_2014+wbapi_data_value_last&sort=asc

ב-2014 ישראל ייצאה לבלגיה בהיקף של כ- 3.3 מיליארד דולר (כ-5.76% מתוך סך היצוא הישראלי), ובאותה שנה ישראל ייבאה מבלגיה בהיקף של כ- 3.2 מיליארד דולר (כ-4.27% מתוך סך היבוא הישראלי).

הסחר הכולל בין ישראל לבלגיה בין השנים 2010-2014 הסתכם בכ – 31 מיליארד דולר, כאשר הוא היווה כ-16% מהסחר בין ישראל למדינות האיחוד האירופי בשנים האלו (הסחר הכולל בין ישראל למדינות האיחוד האירופי בין 2010-2014 עמד על כ- 193 מיליארד יורו).

מבחינת סקטורים, ענפי היצוא הישראליים הגדולים ביותר לבלגיה בשנת 2014 הינם⁶:

א. פנינים, אבנים יקרות, מתכות יקרות ופריטים מהם, חיקויי תכשיטים, מטבעות (כ-2.6 מיליארד דולר)

ב. מוצרי תעשיות כימיות והקשורות בהן (כ-0.13 מיליארד דולר)

ג. מכונות ציוד חשמלי, מפיקי תמונה וקול וחלקיהם (כ-0.12 מיליארד דולר).

ענפי הייבוא הישראליים הגדולים ביותר מבלגיה לישראל בשנת 2014 הינם:

א. פנינים, אבנים יקרות, מתכות יקרות ופריטים מהם, חיקויי תכשיטים, מטבעות (כ-2.2 מיליארד דולר)

ב. מוצרי תעשיות כימיות והקשורות בהן (כ-0.4 מיליארד דולר)

ג. מכונות ציוד חשמלי, מפיקי תמונה וקול וחלקיהם (כ-0.34 מיליארד דולר).

להלן טבלה המסכמת את היקף הסחר בין ישראל לבלגיה (יבוא ויצוא) בין השנים 2010-2014:⁷

⁶ על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
⁷ על פי נתוני דו"ח מדינה של מנהל סחר חוץ

נתוני סחר במיליוני דולרים

